

УДК 316.42.001.76(477)

Коренюк П.І.*доктор економічних наук, професор,
завідуючий кафедрою менеджменту
організацій і адміністрування
Дніпровського державного технічного університету***Більська О.В.***кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки і управління національним господарством
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара*

СОЦІАЛЬНЕ ІННОВУВАННЯ: МЕТА І МЕХАНІЗМ ЇЇ ДОСЯГНЕННЯ В СУЧАСНІЙ НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Критично оцінено підходи щодо визначення сутності інновації і надано його авторське тлумачення. Встановлено природу інновацій і її значення в процесі інновації. З залученням змісту поняття «соціальний» як унормованої нерівності у суспільстві до меж, які визначають мотиваційні аспекти праці, сформовано теоретико-методологічні положення концептуального рівня щодо понятійно-категоріальних особливостей «соціального інновації» в контексті мети. Оконтурено інформаційне поле відтворення результату соціального інновації, пов'язаного з позитивними соціальними зрушеннями, через виокремлення конструктивного варіанту поєднання показників функціонування й розвитку економічної системи з реаліями розподілу сукупного суспільного доходу між суб'єктами економіки. Окреслено управлінську стратегію та її об'єктне спрямування на результативне соціальне інновації в нестабільному ринковому середовищі.

Ключові слова: інновації, сутність, соціальне інновації, мета, результат інновації, відтворення, інформація, стратегія.

Коренюк П.И., Билская О.В. СОЦИАЛЬНОЕ ИННОВИРОВАНИЕ: ЦЕЛЬ И МЕХАНИЗМ ЕЕ ДОСТИЖЕНИЯ В СОВРЕМЕННОЙ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ

Критически оценены подходы к определению сущности инновирования и предоставлено его авторское толкование. Установлена природа инноваций и ее значение в процессе инновирования. С привлечением содержания понятия «социальный» как нормированного неравенства в обществе до пределов, которые определяют мотивационные аспекты труда, сформированы теоретико-методологические положения концептуального уровня понятийно-категориальных особенностей «социального инновирования» в контексте цели. Оконтурено информационное поле воспроизведения результата социального инновирования, связанного с положительными социальными сдвигами, через выделение конструктивного варианта сочетания показателей функционирования и развития экономической системы с реалиями распределения совокупного общественного дохода между субъектами экономики. Определено управленческую стратегию и ее объектное направление на результативное социальное инновирование в нестабильной рыночной среде.

Ключевые слова: инновирование, сущность, социальное инновирование, цель, результат инновирования, воспроизведение, информация, стратегия.

Korenyuk P.I., Bilskaya O.V. THE SOCIAL INNOVATION INTRODUCTION PROCESS: PURPOSE AND MECHANISM OF ITS ACHIEVEMENT IN THE MODERN NATIONAL ECONOMY

Critically evaluated approaches to definition of essence of the innovation introduction process and this it is the author's interpretation. Set the nature of innovation and its importance in the process innovation introduction process. With the involvement of the notion «social» as a normalized inequality in society to the limits, which determine the motivational aspects of work formed the theoretical and methodological concepts of the conceptual level on the conceptual and categorical characteristics of the «the social innovation introduction process» in the context of a goal. Contoured to the information field of the reproduction of the social innovation introduction process associated with positive social changes, through the provision of constructive combinations of indicators of functioning and development of the economic system with the realities of the distribution of the total social income among agents in the economy. Outlines the management strategy and its object the direction to effective the social innovation introduction process in an unstable market environment.

Keywords: innovation introduction process, the essence of the social innovation process introduction, purpose, result innovation introduction process, play, information, strategy.

Постановка проблеми. Сьогодні Україна переживає в котрий раз час суспільних негараздів, усунення яких багато в чому залежить від того, наскільки вдасться теоретично розкрити закономірності формування і здійснення соціальних явищ в постійно змінюваних умовах. І, хоча питання ставиться в площині ніби-то суто соціальних явищ, тим не менше підсвідомо розуміється їх загальна підпорядкованість економічним можливостям суспільства. Це факт усвідомлений людством в процесі тривалого розвитку, який до останнього часу характеризується обмеженістю ресурсів в задоволенні потреб. За наслідками розробки сценаріїв розвитку і екстраполяції на майбутнє можливих результатів цивілізаційного поступу й загроз його здійсненню стає зрозумілим, що для подолання викликів сучасності є потреба у відході від стереотипів стратегування суспільної динаміки

на основі залучення додаткових ресурсів і задіяння більш плідного в складених умовах джерела, а саме інноваційного потенціалу. З недавнього часу вітчизняна економіка формально переорієнтована на інноваційний шлях розвитку. Але з часом стає все більш зрозумілим, що виключно його техніко-технологічне спрямування є недостатнім для становлення інституту соціальної держави, яка розбудовується на теренах України і її ефективного функціонування. Потрібне принципово нове наповнення процесів інновації, спроможне творити зміни не тільки в економічній сфері, а й в соціальній і сприяти тим самим формуванню не тільки цивілізаційної якості життя гідного людини, а й забезпечити економічне зростання. Воно ідентифікується з соціальними аспектами розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Треба підкреслити, що питання соціального інновації в

зв'язку з потребою переорієнтації вітчизняної економіки на інноваційний шлях розвитку стали однією з головних тем проблемно-орієнтованих досліджень. В середовищі національних вчених виокремився шерег представників, дослідження яких практично започаткували наукові витоки соціального інновування. Зокрема, Л. Антонюк, А. Поручник і В. Савчук запропонували тлумачення сутності соціальних інновацій [1, с. 38]. О. Сандига виокремив закономірності різномасштабної трансформації соціуму під впливом інновацій соціального характеру [2, с. 38], Л. Федулова визначила місце соціальних інновацій в системі соціально-економічних відносин [3], а О. Набатова розкрила особливості та інституційні обмеження макрорівневих соціальних інновацій [4, с. 64].

Однак за всієї значущості розробок щодо суто соціальних інновацій, запропонованих виокремленими та іншими авторами, потрібно констатувати відсутність тлумачень змісту такої категорії як соціальне інновування або презентацію досить звуженого її відтворення. Так, в російських виданнях [5; 6] автори розглядаючи проблему «інновування» не приводять взагалі формулу сутності цього терміну. Такий же підхід виокремився і в українських фахових виданнях. Так, О. Лозовицький констатує, що «сьогодні реальний стан системи управління не відповідає вимогам універсальної технології інновування управлінської ситуації» [7, с. 5]. Приблизно у такому ж ракурсі В. Гошовська й Л. Пашко акцентують увагу на тому, що «на сучасному етапі професійної діяльності у сфері державного управління магістри державного управління зобов'язані володіти: теорією та методикою науки... інновування як об'єкта, так і суб'єкта управління» без розкриття сутності цих навичок [8, с. 19]. Деякі автори визначають соціальні інновації матеріалізованим кінцевим результатом соціального інновування [9, с. 39; 10]. У фаховій літературі наявні навіть точки зору, за якими прирівнюються досить близькі у змістовному відношенні поняття, а саме «інновування» та «інновація» [11; 12; 13]. Принципові неточності, а подекуди і помилкові підходи в тлумаченнях сутності соціального інновування не дозволяють розраховувати на ефективне системне здійснення інноваційних процесів на національних теренах.

Постановка завдання. Керуючись нагальними вимогами щодо розгортання соціального інновування в площині секторів і галузей економіки й посилення тим самим соціальності в забезпеченні суспільної динаміки, нами в межах даної статті було поставлено в якості завдання визначитися з сутністю соціального інновування, обгрунтувати кінцевий результат цього процесу та підходи до його ідентифікації як методологічної основи започаткування системних змін і звуження рамок асоціальної практики програмування соціально-економічного розвитку на національних теренах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для формування концепції соціального інновування вихідним положенням є розуміння сутності та методології проектування інновацій. На наш погляд, найбільш послідовним і обгрунтованим у контексті тлумачення сутності інновацій треба визнати підхід відомого економіста Й. Шумпетера, за яким вона зводиться до «нової якості, отриманої шляхом удосконалення існуючого» об'єкта [14, с. 282]. І дійсно при розгляді поняття інновація як складного словотворення, яке потрапило в сучасну українську мову під впливом англійського «innovation», набувши морфологічних ознак латинського прототипу цього

слова *innovatio*, його виникнення пояснюється шляхом додавання префікса *in-* і суфікса *-tio* до основи латинського прикметника *povus* «новий». Інновацією, враховуючи етимологію терміна «*in*», як змін «зсередини» [15], можна кваліфікувати не щойно створеною новацією, а якісно перетвореним, відомим раніше зразком. Отже, інновація є не чим іншим як удосконаленим діючим або використовуваним в минулому але актуалізованим в сучасний період об'єктом (засіб, інститут) прямої або опосередкованої зміни у соціумі з метою активізації людської діяльності по задоволенню нагальних потреб. Щодо інновування то воно через безпосередній зв'язок з інновацією являє собою цілеспрямований складний процес по відбору актуалізованого зразка, проектуванню його удосконалення, формування власне інновації і її впровадження з отриманням ефективного суспільного результату. За простою логікою інновація постає ніби-то результатом інновування. Проте потрібно врахувати і факт того, що удосконалення може бути пов'язаним з хибними шляхами людської винахідливості, тобто такими, що мають майже реакційний характер і обумовлюють зворотний рух у тій чи іншій сфері національної економіки. Але кваліфікувати управлінські рішення щодо удосконалення діючих інститутів і інституцій в якості невдалих можливо лише за наслідками суспільних змін після їх упровадження у різні сфери економіки. Отже, очевидним є факт того, що результатом інновування виступає не інновація, і не її впровадження, а досягнення бажаних змін.

Відповідно до розробок змісту категорії «соціальна» для перехідної економіки вона пов'язується з унормуванням нерівності в суспільстві до меж, які визначають мотиваційні аспекти праці і певною мірою узгоджуються з принципом справедливості. У контексті зазначеного має наповнюватися відповідним змістом і формула соціальної інновації. Як наукова категорія «соціальні інновації» мають відображати відносини між суб'єктами економіки стосовно вдосконалення інститутів і інституцій регулювання соціальної динаміки і їх впровадження в різні сфери національної економіки, які потенційно спроможні змінити соціальність у суспільстві відповідно до цивілізаційних стандартів. На нашу думку, адекватно часу було б доцільно ідентифікувати соціальні інновації на макрорівні з рішеннями, здатними змінити безпосередньо чи опосередковано вибірково зафіксовані інститути в різних секторах національної економіки країни на відповідному етапі соціалізаційних перетворень з обов'язковою позитивізацією добробутних позицій індивідів або домогосподарств. Соціальні інновації самі по собі не є метою реалізації моделі інноваційного розвитку національної економіки, мета – забезпечення на основі їх впровадження позитивної соціальної динаміки.

Ці положення щодо формування конструкту соціальних інновацій набувають особливої ваги під час здійснення соціального інновування, яке як інноваційний процес являє собою складний комплекс робіт, включаючий визначення об'єкта удосконалення, здійснення аналітичних процедур, соціальне наповнення інновації, впровадження соціальної інновації, контроль за її впливом на соціальні зміни. Соціальне інновування є сукупністю практичних дій держави, юридичних осіб і громадян щодо реалізації соціальних інновацій, результативність яких залежить від об'єктивного визначення сфер економіки, які потребують соціалізації в даний момент часу, і оконтурення відповідних їм соціальних удосконалень. У відповід-

ності з цим соціальне інновації можливе виключно у певному соціальному просторі та в рамкових межах підтримки конкретної соціальної групи, яка усвідомлює необхідність удосконалення того чи іншого соціального інституту, готова забезпечити сприйняття його нового конструкту іншими соціальними прошарками та генерувати нові похідні форми більш адекватні часу і імперативам соціалізації.

Беручи до уваги обов'язковий прояв в соціальному інновації організації аспекту, слід виокремити можливість фіксації позитивних соціальних змін, а отже, забезпечення управління цим процесом. У контексті наведених передбачень зацікавленість викликає поєднання у виробництві таких динамічних характеристик як функціонування і розвиток. Якщо вести мову в площині категорії функціонування, то з ним пов'язується теза про постійний повтор фаз виробництва. Основною особливістю функціонування виробництва є не тільки наявність а й наростання кількісних змін, які і створюють передумови для його переходу на новий якісний рівень з забезпеченням вищої ефективності цього процесу в контексті ресурсвикористання. Зрозуміло, що перехід стадії функціонування на вищий рівень відтворює рух до стану вищої здатності виробничої системи щодо спроможностей забезпечення добробуту членів суспільства. Якщо спробувати завершити цей логічний ланцюжок, то, вочевидь, спрямовані на поліпшення зміни за своєю етимологією є ні чим іншим, як соціалізаційним удосконаленням. За тими підходами, що склалися на сьогодні та відтворені у фаховій літературі, будь-який факт удосконалення інтерпретується як розвиток. Керуючись наведеними положеннями, можна висловити гіпотезу, за якою при дотриманні всіх необхідних норм та співвідношень,

а також принципів справедливості, цивілізаційності і соціальності в ланцюгу «виробництво – розподіл – обмін – споживання – виробництво» соціально-економічна система буде раціонально функціонувати і розвиватися. Постає питання щодо методологічної основи представлення й виміру виокремлених процесів у цьому ланцюгу.

Методологічною конструкцією, якої ми дотримуємося у цьому сенсі, є проєкція статистичних даних, які відтворюють результати функціонування та розвитку економічних систем чи системи, яка формувалася впродовж років незалежності України, на інформаційне поле змін фінансово-добробутних спроможностей суб'єктів економіки. Нами вже досить тривалий час (2008-2015 рр.) здійснюється пошук наукового підґрунтя для утвердження переконливих методологічних позицій щодо реформатування сфер і об'єктів змін соціального інновації в процесах функціонування і розвитку національної економіки. Розуміючи, що віднайти кінцеве і єдине вірне рішення щодо індикації впливу соціального інновації на суспільний розвиток неможливо, ми тим не менше впевнені у тому, що для нефінансових корпорацій його можна відслідковувати в найближчій перспективі за темповим показником «ВВП», а для домогосподарств – за змінами «роздрібного товарообороту». Між тим результати розрахунків показників щодо відтворення функціонування та розвитку економіки України при приведенні їх до порівняного виду підтверджують, що вони змінюються з різними фазами й амплітудами, а описувані ними зміни набувають суперечливого характеру з позитивними і негативними для суспільства ефектами. Водночас при їх сумісному розгляді з комплексом інших макропоказників впевнено можна стверджувати

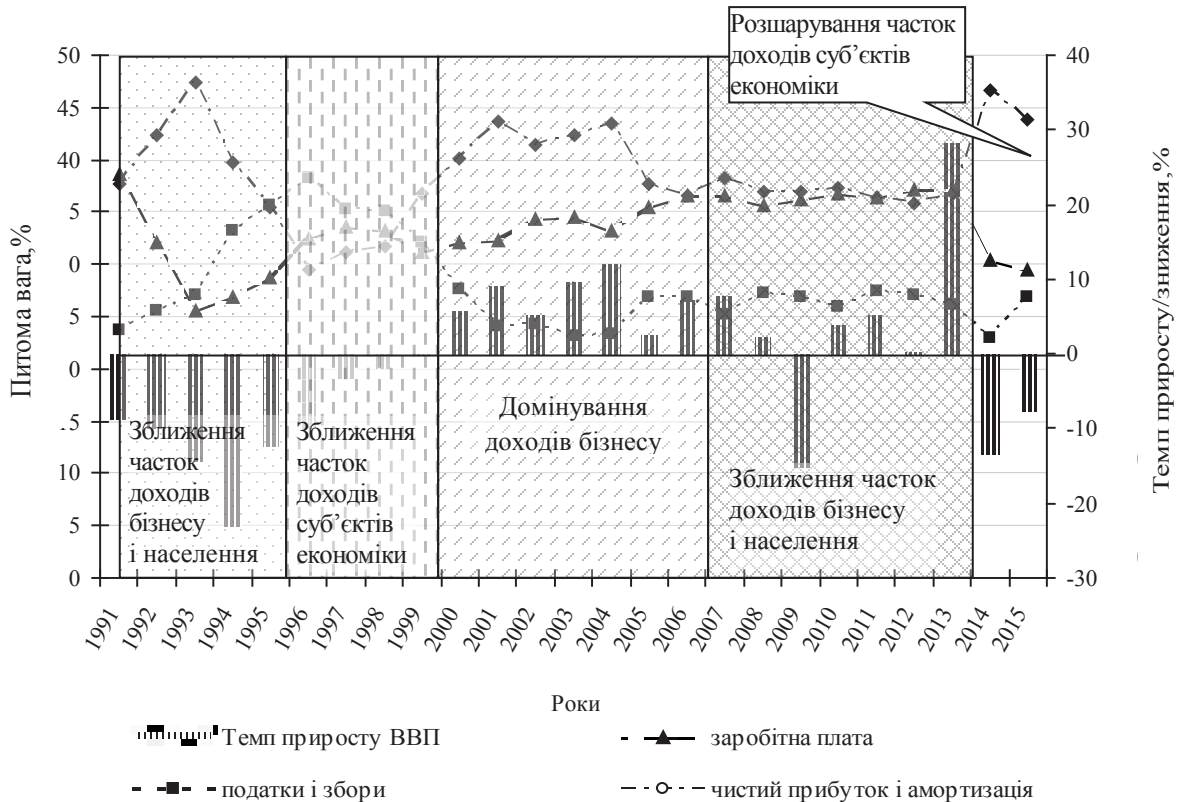

Рис. 1. Динаміка питомої ваги факторних доходів у ВВП у взаємозв'язку з темпами приросту показника функціонування системи у 1990 – 2015 рр.

Складено і розраховано за даними [16]

про появу в середовищі економічного поля системних змін різноякісних структурних утворень, дослідження яких дозволяє оминати складнощі видимої неупорядкованості й припустити наявність в економічній системі певного прихованого порядку. Для інформаційного прояву цього так би мовити прихованого порядку, потрібно зважити на те, що ринок не вирішує в принципі соціально-економічних проблем, а лише породжує і ускладнює їх, а тому сам по собі є дійсно недосконалим механізмом активізації економічної діяльності в умовах десоціалізації економіки. Думаємо, що не зустрінемо заперечень, коли нагадаємо про розбудову на національних теренах ринкової соціально орієнтованої економіки на підґрунті обвального запровадження її інститутів без включення механізмів конструктивного типу. Саме недосконалість ринку і, тим більше, національного зумовлюється його функціональною нездатністю щодо забезпечення конструктивної взаємодії суб'єктів економіки. Якщо перейти у формат ймовірності, то будь-яка ситуація щодо стану системи відтворює його як окремий випадок. Множину відтворюваних станів системи пов'язують з механізмом біфуркацій. У момент біфуркації фази функціонування і розвитку системи підпадають під вплив досить значної кількості екзогенних і ендегенних чинників, а слід і формуванню поля безлічі можливих рішень. Наявність в динамічних системах численних, різко відмінних станів, кожен з яких може бути сприйнятий за домінуючий і найбільш впливовий, не дозволяє об'єктивно визначити майбутнє і власне ідентифікується з проявом керованості. Тоді сам перехід системи на інший рівень результативності функціонування і розвитку віднаходить пояснення в досягненні нею деякого прийнятного чи то неприйнятного суспільного значення цих змін. Ми вважали за необхідне залучити до інтерпретації

зміни траєкторії функціонування і розвитку економічної системи теорію катастроф. Ті множини, які характеризують очевидні і не розкриті в дослідженнях зміни поєднань параметрів системи в цій теорії, прийнято називати атрactorами. Втрату системою керованості тобто отримання небажаних результатів, як і набуття нею певних елементів керованості, можна пояснити її переходами із зони тяжіння одного атрactorа до іншого.

Досить прискіпливий аналіз усіх наявних структур суб'єктів, інститутів та інституцій економіки, які сформувалися і діяли впродовж 1990–2015 рр. на національних теренах під впливом різних атрactorів, дозволив стверджувати про індиферентність таких з них, як рівень роздержавлення, соціальний захист і соціальна допомога, ресурсовикористання тощо, до змін результатів функціонування і розвитку системи.

На наш погляд, дійсне пізнання сутнісних зв'язків та характеристик дійсності можливе на базі методології генетичного аналізу з поетапним уточненням аналітики сформованої реальності методом індукції. Не викличе суперечностей ствердження, за яким суспільною макроінституцією, спрямованою на досягнення суспільної мети на рівні суспільства в цілому, є виключно процес виробництва, який створює матеріальний базис суспільства і всіх його інституцій у сукупності. Ми не ставили за мету ґрунтовний розгляд проблеми, пов'язаної зі створенням додаткової вартості, існування якої стає каменем спотикання, а підійшли до виробничого процесу з класичних позицій. Процес створення матеріальних благ має продовжитися їх розподілом. У розвиненому суспільстві, а саме таке ми розглядаємо, люди спільно беруть участь у матеріальному виробництві і сумірно їх участі в ньому мають розподіляти дохід між собою. Якщо врахувати, що сам розподіл здійснюється за ринкових умов з об'єктивною і неупередженою оцінкою

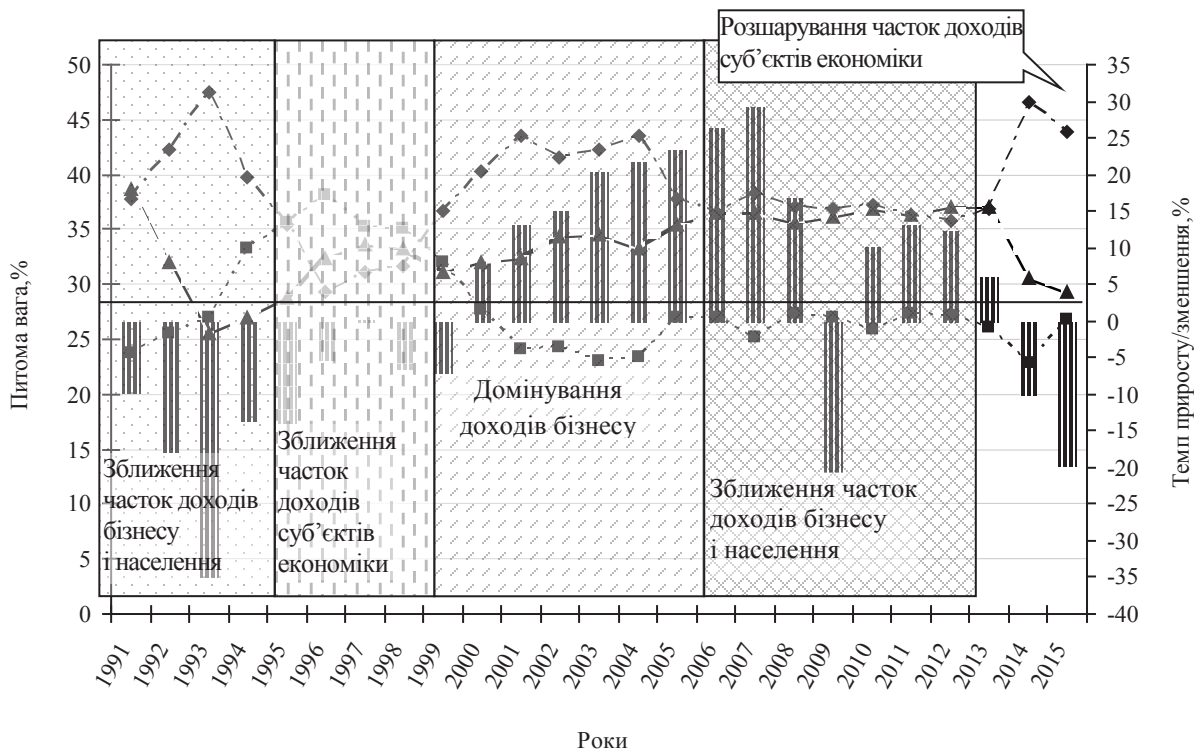

Рис. 2. Динаміка питомої ваги факторних доходів у ВВП у взаємозв'язку з темпами приросту роздрібногo товарообороту в 1990 – 2015 рр.

Складено і розраховано за даними [16]

вкладу кожного у виробництво, то природно припустити отримання кожним учасником «точного» еквіваленту благ в перерахунку на усобленого виробника. Таке твердження стосується всіх без винятку незалежно від того, яку форму має вклад: а саме землі, сировини, капіталу чи праці. Заробітна плата повинна забезпечити задовільне існування робітників, прибутки – накопичення капіталу для розширеного відтворення і капіталізації людського потенціалу, сплата податків і зборів – формування продуктивних здатностей людини і підтримання непрацюючих унаслідок різних об'єктивних обставин членів суспільства. З врахуванням цього можна стверджувати, що найбільш інформативними у відтворенні прийнятого результату функціонування і розвитку економічної системи будуть ситуативні поєднання питомих ваги доходів суб'єктів економіки з відповідними узагальнюючими показниками. Експлікація тенденцій щодо зміни показника функціонування економіки у 1990 – 2015 рр. (рис. 1) у взаємозв'язку зі змінами факторних доходів у ВВП, дає підстави для констатації, що результати функціонування пов'язувалися з тяжінням до різних аттракторів.

З рис. 1 випливає також і факт переналаштування економічної системи впродовж 1990 – 2015 рр. на різні аттрактори, сила впливу яких визначалася мірою зближення часток доходів населення, підприємницьких структур та держави (зближення часток доходів бізнесу і населення; зближення часток доходів суб'єктів економіки; домінування доходів бізнесу; розшарування часток доходів суб'єктів економіки). Більш того, встановлено, що позитивний вплив на динаміку функціонування економічної системи мав місце на часовому проміжку 1999–2006 рр. при домінуванні доходів бізнесу. Принципових відмінностей не було виявлено при виокремленні аттракторів впливу на результати розвитку економіки (рис. 2).

Доцільно звернути увагу на період 1999–2006 рр. з домінуванням аттрактора «домінування доходів бізнесу». Це період започаткування й підтримання економічного зростання в країні. Завдяки цій особливості він заслуговує на увагу як методологічна основа опрацювання основ стратегії майбутнього. Домінування економічних аспектів розвитку над соціальними за зовнішніми ознаками є характерним для цього періоду. Але треба бути об'єктивним у цілому і засвідчити позитивну динаміку як для доходів бізнесових структур, так і найманих працівників. При цьому доходи як одних, так і інших суттєво перевищували доходи держави. Навіть побіжний погляд дозволяє виокремити як більш-менш прийнятну зону дії структур-аттрактора, який визначався домінуванням доходів бізнесу пропорційно до доходів населення і держави 1: 0,79; 0,58. Тяжіння до виокремленого на часовому проміжку 1999 – 2006 рр. структур-аттрактора супроводжувалося порівняно більш плідними зусиллями стосовно поліпшення стану факторів виробництва, зміні на краще результатів використання виробничих ресурсів і поліпшенням соціальних позицій населення.

Але характерним було дотримання майже на статичному рівні співвідношення між доходами підприємницьких структур і доходами найманих працівників. За нашими розрахунками, значення цього співвідношення коливалося в межах від 1,00 до 1,35, у середньому – 1,20. Є підстави запропонувати гіпотезу, що саме перевищення на 20,0% доходів бізнесу над доходами працюючих за наймом членів домогосподарств є мірою, яка стабілізує всі процеси в соціально-економічній сфері і сприймається всіма

суб'єктами економіки як відносно справедлива. Метою наведення нами всіх цих фактів не є виправданням насадженого на українських теренах капіталістичного устрою як позитивного. Більшою мірою, це прагнення об'єктивувати ситуацію і виведенню науково-практичної думки на шлях конструктивних реалій, спроможних активізувати роботу щодо поліпшення економічних результатів господарювання шляхом соціального інновування.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, соціальне інновування є сукупністю практичних дій держави, юридичних осіб і громадян щодо реалізації соціальних інновацій, результативність яких залежить від об'єктивного визначення сфер економіки, які потребують соціалізації в даний момент часу, і окомтурення відповідних їм соціальних удосконалень. очевидним є факт того, що результатом інновування виступає не інновація, і не її впровадження, а досягнення бажаних змін. Методологічною конструкцією, яка дозволяє виокремити факт досягнення бажаного результату є структурне поєднання показників функціонування та розвитку економічної системи з питоמוю вагою доходів суб'єктів економіки. У напрямку досягнення запропонованого конструкту комплексного аттрактору має підпадати під соціальне інновування система інституцій і інститутів з відповідним розгортанням і реалізацією процесів та відносин щодо забезпечення логічного зв'язку між виробництвом, розподілом, обміном і споживанням. Інновації соціального характеру як свідомо організовані удосконалені нововведення для забезпечення відповідних змін щодо посилення соціальної мобільності в країні загалом потребують централізованого ініціювання для створення мотиваційного поля і контролю змін у бажаному напрямі. Безумовно, запропоновані рішення не слід абсолютизувати оскільки неможливо повністю розплутати складну сукупність причинно-наслідкових зв'язків. Тим не менше, конче потрібно вести активний пошук шляхів своєрідного соціально-економічного синтезу результативних показників функціонування й розвитку, який би дав змогу об'єктивного інформаційного відтворення факту органічного поєднання соціального інновування і соціальної динаміки. Маємо не споглядално на рівні емпіричного сприйняття, а ґрунтовно через систему більш розширеного узагальнення пояснювати специфіку формування бажаних суспільних змін на основі соціального інновування.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Антонюк Л.Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: монографія / Л. Антонюк, А. Поручник., В. Савчук. – К.: КНЕУ, 2003. – 394 с.
2. Сандига О. Інновації: соціально-філософський аналіз / О. Сандига // Мультиверсум. Філософський альманах. – К.: Центр духовної культури. – 2005. – № 48. – С. 43-54
3. Федулова Л. Соціальні інновації в системі соціально-економічних відносин / Л. Федулова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/usoc/2008_3/60-74.pdf.
4. Набатова О. Социальные инновации: понятие, виды, субъекты / О. Набатова // Вісник Національної юридичної академії імені Ярослава Мудрого. – 2011. – № 6. – С. 58-66.
5. Мигита В.А. Инновирование современных хозяйственных систем в крупных городах: теоретико-методологический аспект / В.А. Мигита // Вестник ТГУ. Гуманитарные науки. Экономика. – 2008. – Выпуск 4(60). – С. 373-378.
6. Идрисова А.Р. Инновирование государственного управления: клиентоориентированные технологии / А.Р. Идрисова // Актуальные проблемы экономики и права. – 2009. – № 3. – С. 38-42.

7. Лозовицький О. Теорія управління – основа розвитку системи сучасного державотворення в Україні / О. Лозовицький // Публічне управління: теорія та практика. – 2011. – № 2. – С. 4-12.
8. Гошовська В. Кафедра парламентаризму та політичного менеджменту Національної академії державного управління при Президентові України: місія та пріоритети діяльності / В. Гошовська, Л. Пашко // Вісник державної служби України. – 2014. – № 1. – С. 15-20.
9. Ковалев Г.Д. Основы инновационного менеджмента: учеб. для вузов / Г.Д. Ковалев; Под ред. В.А. Швандара. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 1999. – 204 с.
10. Дусаев Х.Б. Инновации: теоретический аспект / Х.Б. Дусаев // Вестник ОГУ. – 2006. – № 6. – С. 123-128
11. Крикуненко Д.О. Проблеми впровадження інновацій на підприємствах [Електронний ресурс] / Д.О. Крикуненко – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mimi/2011_4_1/1_5.pdf
12. Тверезовська Н.Т. Роль інновацій у розбудові вищих навчальних закладів [Електронний ресурс] / Н.Т. Тверезовська, Н.Г. Шарата – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pedalm/texts/2012_14/018.pdf
13. Дідченко О.І. Сутність та класифікація інновацій / О.І. Дідченко, О.Ю. Бибочкіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/en_re/2010_7_5/26.pdf.
14. Шумпетер Й.А. Теория экономического развития: исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры: монография / Й.А. Шумпетер. – М.: Прогресс, 1982. – 455 с.
15. Азгальдов Г.Г. Интеллектуальная собственность, инновации и квалиметрия / Г.Г. Азгальдов, А.В. Костин // Экономические стратегии. – 2008. – № 2 (60). – С. 162-164.
16. Державна служба статистики України [сайт]: статистична інформація. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

УДК 331.108.37

Павленко К.О.
студент

Донецького національного технічного університету

Шульгіна Т.С.

*кандидат економічних наук, доцент,
Донецький національний технічний університет*

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДБОРУ ПЕРСОНАЛУ

В статті розглянуто сучасні технології підбору персоналу, їх значення та доцільність використання під час підбору кадрів на підприємствах України. Досліджені нестандартні методи відбору персоналу, що застосовуються в сучасних умовах. Проаналізовано переваги і недоліки різновидів підбору персоналу.

Ключові слова: кадри, підбір, відбір, персонал, рекрутинг, хедхантинг, прелімінарінг, фахівець, менеджер, організація.

Павленко К.О., Шульгіна Т.С. СОВРЕМЕННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ПОДБОРА ПЕРСОНАЛА

В статье рассмотрены современные технологии подбора персонала, их значение и целесообразность использования при подборе кадров на предприятиях Украины. Исследованы нестандартные методы отбора персонала, применяемые в современных условиях. Проанализированы преимущества и недостатки методов подбора персонала.

Ключевые слова: кадры, подбор, отбор, персонал, рекрутинг, хедхантинг, прелиминаринг, специалист, менеджер, организация.

Pavlenko K.O., Shulgina T.S. MODERN TECHNOLOGIES OF PERSONNEL SELECTION

In this article, consider modern technology selection, their importance and appropriateness of use in recruitment in the Ukraine. Investigated innovative methods of selection of personnel used in the modern world. Advantages and disadvantages of various methods of recruitment.

Keywords: staff, recruitment, selection, personnel, recruiting, headhunting, preliminarinh, specialist, manager, organization.

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Сучасний етап розвитку України пов'язаний із необхідністю формуванням ефективної економічної системи. Істотним чинником забезпечення ефективної діяльності, високої конкурентоспроможності, сталого економічного розвитку є наявність на підприємстві людських ресурсів, здатних професійно вирішувати поставлені цілі та визначенні завдання, тому першочерговим завданням керівництва підприємств і відділів управління з персоналу стає пошук і утримання професійних і креативних співробітників. На даний момент фахівці пропонують масу різних варіантів підбору персоналу. Вибір того чи іншого підходу залежить від багатьох факторів, починаючи від загальної чисельності співробітників і закінчуючи професіоналізмом менеджера. Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що в даний час в умовах науково-технічного прогресу підприємства потребують постійного розвитку, для цього необхідні інноваційні ідеї,

які генерує персонал. Якісно проведений відбір сприяє ефективній роботі підприємства, допомагає раціонально використовувати професійний потенціал людини. Для того, щоб правильно підібрати персонал, кадрова служба має вибрати раціональну технологію відбору персоналу і застосовувати всі необхідні методи перевірки кандидатів на посаду.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам вибору найбільш ефективних методів підбору персоналу присвячені праці багатьох науковців. А. Нікішина розглянула аналіз сучасних технологій підбору кадрів, виявила їх переваги та недоліки, але особливу увагу вона приділила проблемам використання і відмінних рис технології Headhunting. У той же час А. Нікішина не розкрила такі питання: хто повинен проводити оцінку і відбір персоналу і який рівень підготовки має бути у фахівців, які її проводять [1]. С. Іванова в роботі «Мистецтво підбору персоналу. Як оцінити людину за годину» дослі-